

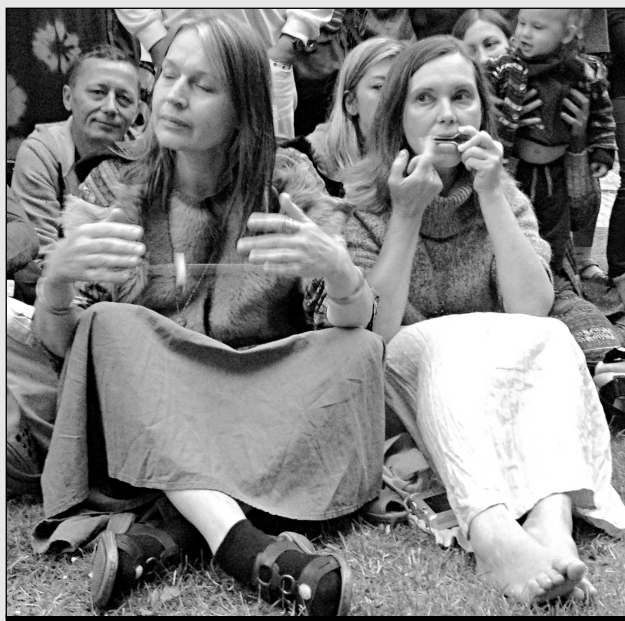
KONGRES POHANŮ V PRAZE

Ve dnech 14. – 17. července se v Praze konal 15. Evropský kongres etnických náboženství (*European Congress of Ethnic Religions – ECER*).¹ Tato organizace je nástupkyní Světového pohanského kongresu (*World Pagan Congress – WPC*), založeného v Litvě roku 1998 a již během prvního setkání přejmenovaného na Světový kongres etnických náboženství (*World Congress of Ethnic Religions – WCER*). U vzniku této organizace stál zakladatel litevského novopohanského hnutí Romuva² Jonas Trinkunas (1939–2014).³ Setkání kongresu se konají jednou za dva roky.

Českým členem ECER a hostitelem letošního kongresu je Slovanský kruh, organizace sdružující vyznavače novopohanství, zabývající se studiem a aplikací poznatků o naší domorodé slovanské tradici.⁴ Hlavními organizátory byli Marianna Gorroňová a Zdeněk Ordelt spolu s asi desetičlenným týmem dobrovolníků. Program byl pestrý: zahrnoval prezentace a semináře stejně jako hudební vystoupení, sobotní výlet na Říp, k Oldřichovu dubu a ke Kamennému pastýři u Klobuk.

Pro ECER, který si klade za cíl chránit tyto náboženské směry před diskriminací a získávat jim důstojné místo ve společnosti, bylo důležitým úspěchem, že se akce konala v prostorách Akademie věd ČR a Filosofické fakulty Univerzity Karlovy (kde proběhla i páteční tisková konference). Spolupráce s akademií a snaha získávat jejich záštitu či alespoň účast patří k ECER již od počátečních dob. Ostatně – mezi zakladatele novopohanských organizací v jednotlivých zemích patří rovněž vysokoškolská učitelé z oblasti folkloristiky, slavistiky, etnologie atd.

Přijeli účastníci z Belgie, Bulharska, Dánska, Francie, Indie, Islandu, Itálie, Litvy, Lotyšska, Maďarska, Německa, Nizozemí, Norska, Polska, Ruska, Řecka, Slovenska, Španělska a Ukrajiny. Mnozí z nich byli v krojích či rituálních oděvech. Někteří si je oblékali až na ceremonie, jichž během čtyř dnů proběhlo cel-

Hra na ústní harfu a ruk-ruk.

Foto: Ruth J. Weiniger.

kem pět, většina však nebyla přístupná veřejnosti.

Z delegací byli jako vždy silně zastoupeni Litevci, jejichž novopohanská tradice se datuje od druhé poloviny 20. století. Zde vyrůstá již třetí generace vyznavačů. Přítomnost indické – jediné neevropské – delegace je výrazem dlouhodobé snahy o spolupráci mezi evropskými polyteisty a hinduisty; již dva kongresy (2006 a 2009) se konaly v Indii.

Jedním z vrcholů byl společný rituál na Vyšehradě u tzv. Čertova sloupu, skrumáže kamenných válců nejasného původu, považovanou organizátory za památku na předkřesťanskou éru.⁵ Účastníci a přihlížející se shromáždili do kruhu kolem improvizovaného oltáře z rozprostřené látky a obětín. Po úvodním vykouření vonnými bylinami a zývání živlů a příslušných slovanských bohů přicházeli po řadě představitelé jednotlivých delegací a pronášeli modlitby ke svým božstvům či duchům. Pro všechny, kdo měli to štěstí a mohli být přítom, to byl výjimečný zážitek.

Postupně se zde střídaly úlitby (Řecko), zývání hromovým hlasem a se zdviženými rukama (např. Německo, Rusko, Norsko), hluboké úklony (Ukrajina), šamanské cviky a výkřiky (Lotyšsko) i odříkávání sanskrtských manter (Indie). Při rituálu jako by se v našich současnících zhmotňovaly různé historické epochy od pravěku přes antiku po barokní kroje. Zároveň se tu setkávali zástupci různých národů, které spolu v minulosti bojovaly nebo dnes bojují (Rusko a Ukraji-

na), nezřídka s náboženskými motivy či podtextem. Stáli vedle sebe, jako příslušníci jedné minority. Ctitelé severských ani římských bohů neměli potřebu vést válku. Při závěrečných přípitech před společnou hostinou zaznívaly také prosby za mír (v Evropě a světě vůbec).

Shromáždění stoupenci jednotlivých tradic se snaží o obnovu (či „obnovu“) svých vlastních, specifických spiritualit. Příležitostně vyplouly na povrch i politické inklinace jednotlivých skupin anebo ozvuky současných politických událostí.⁶ Zároveň však převládalo vědomí společné identity, vymezující se vůči křesťanství a zároveň vůči sekulární či post-křesťanské většině, která na ně nezřídka pohlíží jako na podivíny či členy nebezpečných „sekt“.

Ruth J. Weiniger

Poznámky

- 1 Domovské stránky hnutí: <http://ecer-org.eu>.
- 2 Domovské stránky hnutí: <http://www.romuva.lt/wordpress>.
- 3 Více o vzniku této organizace, diskuse týkající se názvu i vztahů s akademickou veřejností viz Michael F. Strmiska (ed.): *Modern Paganism in World Cultures: Comparative Perspectives*, Santa Barbara – Denver – Oxford 2005, s. 276n.
- 4 Viz domovské stránky hnutí: <http://www.slovanskyy-kruh.cz/category/kdo-jsme-1/kdo-jsme>.
- 5 Výklady o původu těchto tří kamenů se rozcházejí a není pravděpodobné, že budou v dohledné době vyřešeny.
- 6 Například po modlitbě ukrajinské delegace se z řad přihlížejících ozývalo heslo „Gerojum slava!“

ZEMŘEL ZAKLADATEL STUDIA PENTEKOSTALISMU

Dne 10. srpna 2016 zemřel prof. Walter Jacob Hollenweger, švýcarský teolog známý jako zakladatel studia teologie a historie pentekostálního hnutí.

Prof. Walter J. Hollenweger se narodil v roce 1927 v Antverpách. Původním zaměstnáním byl bankovní úředník, ale roku 1950 začal pracovat jako vedoucí mládeže, evangelista a kazatel letniční církve ve švýcarském Curychu. V Curychu také vystudoval teologii a získal doktorát na základě desetisvazkové disertační práce o pentekostálním hnutí s názvem *Příručka pentekostálního hnutí (Handbuch der Pfingstbewegung, resp. Handbook of the Pentecostal Movement)*. Disertace vyšla jako kniha v roce 1966 a dočkala se opakovaných vydání. Ve stručnější podobě vyšla také v různých překladech a představuje zá-

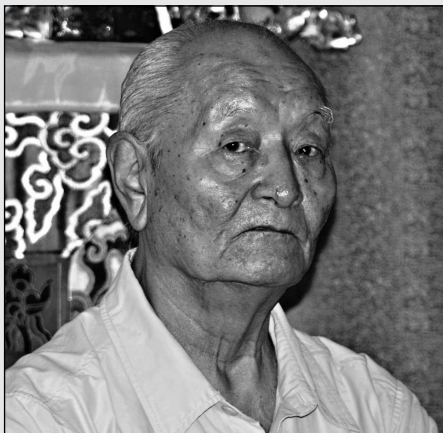
kladní přehledovou práci na poli studia pentekostálního hnutí. Jako plodný spisovatel a nadaný řečník se prof. Walter Hollenweger stal známým pro podporu studia historie, teologie a sociální dynamiky pentekostálního hnutí. Díky svým četným publikacím (napsal kolem 20 knih) byl nejvýznamnějším představitelem a zároveň interpretem tohoto hnutí akademické i laické veřejnosti. Na celosvětové úrovni inicioval teologický dialog a zastával se významu ústní tradice a kultury a narativní teologie, což jej také vedlo ke psaní misijně zaměřených divadelních her, scénických exegezí a narací. Díky jeho nadšení a podpoře vznikly organizace, jako je Evropská pentekostální a charismatická výzkumná asociace¹ a GloPent,² Evropská výzkumná síť globálního pentekostalismu.

Již jako člen Švýcarské reformované církve působil od roku 1965 do roku 1971 jako výkonný tajemník pro evangelizaci a misii ve Světové radě církví v Ženevě. V roce 1971 byl jako profesor misie a mezikulturní teologie povolán na univerzitu v Birminghamu ve Velké Británii. Tam zůstal až do roku 1989.

Na Univerzitě Vrije v Amsterdamu vzniklo centrum pojmenované na jeho počest, které poskytuje příležitost ke studiu pentekostálního hnutí na magisterském stupni studia i na postgraduální úrovni. Univerzita v Birminghamu jej každoročně poctila hostovskými přednáškami. Jeho odkaz rozvíjejí i na univerzitě v Heidelbergu a v Uppsale.

Prof. Allan H. Anderson, přední odborník na globální pentekostalismus působící na univerzitě v Birminghamu, uvedl, že odchod Waltera Hollenwegeera znamená pro celý obor značnou ztrátu. Byl nekonvenčním a vášnivým učením a znalcem oboru, kterému svým zaujetím dal vzniknout a k jehož ustanovení a rozvoji značně přispěl. Inspiroval svým dílem i pronikavými postřehy a zaujetím pro obor a získal si mezinárodní uznání jako zakladatel akademického bádání na poli pentekostálního hnutí. ■

Tereza Halasová

Namkhai Norbu.
Foto: internet, <https://www.ssi-austria.at>.

ČHÖGJAL NAMKHAIE NORBU V PRAZE A BRATISLAVĚ

V polovině srpna navštívil metropole bývalého Československa tibetský duchovní učitel čhögjal Namkhai Norbu (*1938), patrně nejznámější současný nositel nauky dzogčenu. Třídenní setkání s ním v Praze pořádal zapsaný spolek Mezinárodní komunita dzogčenu (dříve občanské sdružení Dzogčhen).

Nauka dzogčenu je sice hlavní naukou nejstarší z hlavních škol tibetského buddhismu ňingma, ale je předávána nazávisle na ní, což je někdy vyjadřováno tvrzením, že má „nesektářský charakter“. Namkhai Norbu skutečně má při svém veřejném působení podporu řady duchovních autorit tibetského buddhismu a daří se mu je zvat ke společné osvětové a misijní činnosti. Díky tomu, že rozpoznali jeho předchozí inkarnaci, mu také náleží titul čhögjal („král dharmy“).

Hlavním bodem návštěv, které Namkhai Norbu vykonává na pozvání míst-

ních komunit dzogčenu, je takzvaná transmise. Je to přímé uvedení do stavu dzogčenu, kterou právě on jako duchovní mistr může uskutečnit. Tibetské slovo „dzogčhen“ znamená naprostou, velkou či úplnou dovršenost či dokonalost. V nauce je používáno pro označení pravé přirozenosti všech bytostí, a tedy i prvotního a žádoucího stavu myslí každého člověka. Tato mysl nepodléhá dvěma základním omezením tohoto světa: času a prostoru. Je to čirá, svobodná mysl, osvobozená od všech konceptů a podmíněností.

Pro české praktikující dzogčenu měla zásadní význam první návštěva čhögjale Namkhaie v Praze roku 2002. První praktikující jsou zde ovšem od roku 1998 a občanské sdružení vzniklo již rok před první čhögjalovou návštěvou. Během následujících let vybudovali čeští praktikující centrum Kunkyabling v Praze a retreatové centrum Phendeling v Brlohu na Šumavě. Podle internetové prezentace se ovšem scházejí ještě na pěti dalších místech. Jsou součástí mezinárodního společenství, jehož neformálním centrem je Itálie. Tam se Namkhai usadil po své emigraci z Tibetu v roce 1959.

Při příležitosti návštěvy Namkhaie Norbu vysílala Česká televize celovečerní film *Moje reinkarnace* o vztahu čhögjale a jeho syna Ješiho Namkhaie: ten po desetiletích života v běžné italské společnosti nakonec přece jen přijímá, že je novou inkarnací svého strýce (umučěného čínskými komunisty). Je tedy ochoten převzít duchovní vedení mezinárodního společenství dzogčenu po svém otci. ■

Zdeněk Vojtíšek

Demonstrace pod názvem „Muslimové proti terorismu“, kterou na pražském náměstí Jiřího z Poděbrad uspořádala komunita Alfirdaus, se uskutečnila po návštěvě muslimů v kostele Nejsvětějšího srdce Páně. Jedním z bodů programu demonstrace bylo společné prohlášení několika muslimských organizací proti terorismu. Přečetla ho Kateřina Prokičová.
Foto: Zdeněk Vojtíšek.

Poznámky

- 1 Viz <http://www.epcra.ch>.
- 2 Viz <http://www.glopent.net>.